

מי שמתו פרק שלישי ברכות

כג.

עין משפט גר מצוה

גח א מיי פ"ד מהל' מפלה
 הלכה י' סמג עשין ט'
 טו"ש"ע א"ח סימן קד סעיף
 ה':
 נב ב ג מ"ג ע"ה י' סמג
 ט"ז טו"ש"ע א"ח סימן
 כ"ג סעיף א':
 ט"ז מ"י וסמג ט"ז טו"ש"ע
 ט"ז סעיף א ג':
 ט"ז ה' מ"י פ"ד מהל'
 ט"ז סעיף א' סמג
 ט"ז כ"ג טו"ש"ע א"ח סימן
 נ"ג סעיף ה' ר"כ אלפס כאן
 ובהל' תפילין דף ע"ה:
 ט"ז מ"י וסמג ט"ז טו"ש"ע
 ט"ז סעיף א':
 ט"ז מ"י ט"ז:
 ט"ז מ"י וסמג ט"ז
 ט"ז טו"ש"ע ט"ז סעיף
 ה':
 ט"ז מ"ג מ"י ט"ז סעיף
 ט"ז סמג ט"ז טו"ש"ע ט"ז
 סעיף א':
 נ"ג מ"י פ"ד מהל' טומאת
 מת הלכה ג':

חיישינן שמא יפנה בהן ואסור. ודוקא צבית הכסא קצוה
 חיישינן שמא יפנה בהן אכל צבית הכסא ערמי שאין
 רגילים לפנות שם מותר להשתין בהן ולא חיישינן שמא יפנה בהן
 והא דמניא לקמן לא ישמין בהן אפילו צבית הכסא ערמי היינו
 דוקא כשאוחזין צידו דחיישינן שמא
 ישפסף בהן הנילוזות אס יפלו
 מים על רגליו או יגע בחמה:
שחרוי פכין קמנימ מצילין באהר
 המת. ועל כרחק מנועס
 אויר הוא דאי לית צבו"א אויר כלל לא
 היו מצילין דהוי כמו אוכלין שגזלן
 צטיטע *שמקבלין טומאה צאהל המת:
 דצריס

דמר סבר. כל המפסיק בתפלתו אס שהה כדי לגמור כולה חוזר
 לראש כדאמרין גבי ק"ש לקמן בפירקין (דף כד): וצשהה קא
 מיפלגי הכא: האי אס שהה אס לא שהה מיבעי ליה. צמילתא דרב
 חקדא ורב המנונה מיבעי ליה לאפלוגי בין שהה ללא ומדלא
 אפלגי שמע מינה אפילו בדלא שהה
 קאמר: גברא דהויא הוא. כשהתחיל
 להתפלל והיה לריך לנקדיו דהוי הוא
 מלהתפלל הלכך מה שהתפלל אינה
 תפלה וחוזר לראש: ומר סבר גברא
 הויא. אע"פ שאינו יכול להמתין עד
 שסיים תפלתו תפלה ראויה היא מה
 שהתפלל קודם שמתה: ועד כמה.
 יכול להעמיד עלמו מנקדיו שהיא
 מותר להתחיל בתפלה: אינה דמסני.
 להאי צמה דצריס אמורים צמתינתא
 גופא ולא משמעתא דרב זבד ורב
 יהודה וכי איירי אינה צשיעורא הוא
 דאיירי: שמור עצמך שלא תהטא.
 ותנטרך רגלך ללכת אל בית האלהים
 להצילא תטלת: הוי קרוצ (שמוע.
 משוזה צבצאת קרבך מתמ איתו
 ככסילים צלל משוזה: שמור נקיבך.
 מצין רגלך כמו להסך את רגליו
 (שמואל א' ד) שמור נקיבך שלא יפסו:
בית הכסא קצוה. שיש בו צוואה וכל צמי
 כסאות שצגמרא על פני השדה
 הס צלל חפירה: ערמי. שזה מתחיל
 עכשו לעשותו צית הכסא: חולץ
 ונפנה לאתרא. ויאלח תפילין צידו
 כדאמרין לקמן וצקווע נמי אוחזן
 צידו אלל שצריך לחלוץ ברחוק ד'
 אמות שצומן מהס צרלשו הס צגלוי
 וגנאי הדצר: מהו שיכנס צפילוי.
 כשהן צרלשו קאמר: שמא יפנה בהן.
 גדולים: צחורים הסמוכים צציס
 הכסא. לפנים מן הגדר צצהה שהוא
 נפנה צה ונתנן צחורים צצכותל:
צחורים הסמוכים לרשות הרבים.
 חורי צותלי צמחלות השדה שאין
 עכצריס מצוין צמקוס הילוך צני אלס
 והוא יכנס לאחורי הגדר לפנות:
גוללן. צרצועות שלהן: * שלא טלל
 לצועה. שיש צה קצועה שהי צהן
 הוא קושך וצקשר נראה צעשימו
 כמין דל"ת על סס אחת מאחיות
 של שדי והשי"ן עשויה צצותלי הקצילה
 הקילוה והיו"ד עשויה צרלש לצועת
 תפילין של יד ורצועה קטנה מאל
 כפוף רלשה ונרלית כמין יו"ד:
ואוחזן צימינו. שלא צצגדו כדי שלא
 יפלו: ציוס. כשהוא חוללן צצציל
 צית הכסא גוללן כמין ספר כדאמרין:
 וצילה. כשהוא חוללן צצציתו על
 מנת להנעיע עד הצקר: ועשה להס
 כיוס עפת. חללו טפח דקשיצ הכלי
 אהל להפסיק צציס לקרקע: לא שנו.
 דצעי טפח אלל צכלי שהוא כליון.
 כיוס העשוי לנרכן דכליון קרוצ להיות
 צטול אללס הילכך צצצין דצר הניכר
 שיהא חולץ צצפיהס: שהרי פפין
 קטנים מצילין. צצחק קמ"ד פתיל
 צאהל המת ואף על גב דלא הו
 טפח חיי"י: הוא הויל ושרוהו
 רצנן. לאוחזן צידו משוס שמירמן:
 נטערן

(א) לקמן כד: ר"ה ל"ג:
 (ב) ע"ל כד: טוס' ד"ה אלה,
 (ג) ובהל' (ד) ואיתמא רב
 יהודה עד פרסה צציל: רש"ל,
 (ה) תוספתא פ"ב ה"ט,
 (ו) נעשות הפרוס וע' העטמא
 ענין ע"קב, (ז) שבת ס"ג,
 (ח) ובר צציה וצ"ל וצ"ה
 צצאלמות פ' ג"ה וכן חתמ'
 לקמן כד: (ט) ה' ק' דרבה
 צצ"ה צ"ל קודם הא דר' יעקב
 בר אבה. רש"ל, (י) ד"ה שלא
 חמר ד"ה ואוחזין.

תורה אור השלך

1. לכן כה אצשהך ישראל יעקב בי זאת אצשהך לך הבין לקראת אלהיך ישאלו:
2. שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים וקרוצ לשמע מות הכסילים וצח בי אינם יודעים לעשות קצוה:

הגהות הב"ח

(א) ב"י א"ח דמניא לה במתניתא וכו' אמר רב זבד אמר רב יהודה על פרס

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שהרי וכו' שפסקלין טומאה באהל המת. כדאמרא זבדמס ג' ע"ב:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב, אבל אם לא היה (חשוב) אצל שלהם לא היה מירא באהל המת מירי דהיינו אאוכלין שובלן בבטי דאמר' בפ"ק דובחים שאין ניצולין באהל המת.

רב ניסים גאון

פכין קטנים מצילין באהל המת. עיקרה כפיפרי (פחות חתן) וכל כלי פתוח בכלי חרש הכתוב מדבר מה ח"ל פתוח ואפילו כל שהוא (והואיל והוא) [הוא] טמא באהל המת לפיכך אם יהיה מוקף בצמיר פתיל מציל על מה שבתוכו כדמפרש התם נמי וכל כלי פתוח מיכן אמרו כלים מצילין בצמיר פתיל באהל המת ואמר עזר טמא הוא אין ח"ל הוא אלא הוא שציל על עצמו ובשבת כ"פ אמר רבי עקיבא (דף 99) ובבבא קמא כ"פ כיצד הרגל מועדת (דף נה) גרסי' גניא מפי' במת מנין דרין הוא ומה פכין קטנים שטחורין כוב טמאין במת:

גברא חויא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן ^אהנצרך לנקביו אל יתפלל
 ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זבד ואיתימא רב יהודה לא שנו
 אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם יכול לשהות בעצמו תפלתו
 תפלה ועד כמה אמר רב ששת ^בעד פרסה איכא דמתני לה ^גאמתניתא
 כמה דברים אמורים כשאין יכול לעמוד על עצמו אבל אם יכול לעמוד
 על עצמו תפלתו תפלה ועד כמה אמר רב זבד ^דעד פרסה אמר רבי
 שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן ^ההנצרך לנקביו הרי זה לא יתפלל
 משום שנאמר יהכון לקראת אלהיך ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יונתן מ"ד ^ושמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור
 עצמך שלא תחטא ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע ^ז(דברי
 חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע דברי חכמים שאם חוטאים מביאים
 קרבן ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח] אל תהי ככסילים ומביאים
 קרבן ואין עושים תשובה כי אינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים
 ניגהו אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואינם יודעים אם
 על הטובה הם מביאים אם על הרעה הם מביאים אמר הקב"ה בין טוב
 לרע אינן מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי ואיתימא רב חנינא
 בר פפא אמר שמור נקיבך בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו
 רבנן ^חהנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד' אמות ונכנס אמר רב
 אחא בר רב הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא קבוע אבל
 בית הכסא עראי חולץ ונפנה לאתרא וכשהוא יוצא מרחיק ד' אמות
 ומניחן מפני שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו שיכנס אדם
 בתפילין לבית הכסא קבוע להשתין מים רבינא שרי רב אדא בר מתנא
 י'אסר אתו שילוחא לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן ואמרי
 לה שמא יפיה בהן תניא אידך הנכנס לבית הכסא קבוע חולץ תפיליו
 ברחוק ד' אמות ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס וכשהוא
 יוצא מרחיק ד' אמות ומניחן דברי בית שמאי יפנה בהן ואמרי
 בידו ונכנס ר"ע ואמר אווחון כנגדו ונכנס כנגדו ס"ד זימנין מישתלי
 להו ונפלי אלא אימא אווחון כנגדו ובידו ונכנס ומניחן בחורין הסמוכים
 לבית הכסא ואלא יניחן בחורין הסמוכים לרשות הרבים שמא יטלו
 אותם עוברי דרכים ויבא לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח תפיליו
 בחורין הסמוכים לרשות הרבים ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית
 המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד
 כך עלה לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו ^אשיהא אווחון כנגדו
 ובידו ונכנס תנו רבנן בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין לבית
 הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות
 הסמוכות לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין אותן התקינו שיהא
 אווחון בידו ונכנס אמר רבי מיאשא ^בבריה דריב"ל הלכה גוללן כמין
 ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב יוסף בר מינומי אמר רב נחמן
 ובלבד ^גשלא תהא רצועה יוצאת מתחת ידו טפח אמר רבי יעקב בר
 אחא אמר רבי זירא ^דלא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין
 שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כיוס טפח ומניחן ^האמר רבה בר
 בר חנה אמר רבי יוחנן ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו
 ובלילה עושה להן כמין כיוס טפח ומניחן אמר אביו ^ולא שנו אלא
 בכלי שהוא כליין אבל בכלי שאינו כליין אפילו פחות מטפח אמר רב
 זוטרא ואיתימא רב אשי תדע שהרי יפכין קמנים מצילין באהל המת ואמר רבה
 בר בר חנה כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן כי הוה בעי למיעל לבית הכסא
 הוה יהיב לן כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר הואיל ושרוהו רבנן
 נגמרון

רבינו הגנאל

בית הכסא קבוע. פירוש,
 מקום שהוכן לפנות בו בני
 אדם לדגולים וכל שכן
 להשתנה. מדרון. קום
 שהמים נמשכין וירדוין
 ואינן (נקיין) [נקיין] ולא
 נבלעו במקומן. ובית הכסא
 ארעי. מקום שנודמן לאדם
 בהליכתו (מפנה) [ונפנה]
 שם או השתיין בו מים.
 [אנעיא] להו מהו שיכנס
 אדם בתפילין לבית הכסא
 קבוע להשתין מים וכו'.
 וקימיל דלא יכנס אדם
 בתפילין לבית הכסא קבוע
 אפי' להשתין מים. התרת
 לך כאן קבוע אסתי לך
 כאן בית הכסא ארעי. פ"י,
 דבית הכסא קבוע אסור
 להניחם בראשו, אבל בידו
 שרי וליכא למיחש
 לניצוצות ולשפף. ולהפך
 בבית הכסא ארעי שהמקום
 קשה, שאסור לאוחזן בידו
 משום ניצוצות אלא מניחם
 בכיוס, אבל מותר כשהוא
 בראשו ואין צריך לחלוץ רק
 שיכסה אותם. א"ר יצחק
 הנכנס לסעודה קבוע חולץ
 תפיליו ואחר כך נכנס
 ופליגא דר' הייא דא"ר
 חייא מניחן על שלחנו וכן
 הדור לו. כל היכא דאיכא
 כאי גונא בתלמוד ופליגא
 דפלוני קיייל כחולק, הלכך
 קיייל כר' חייא.

בית הכסא קבוע. פירוש,
 מקום שהוכן לפנות בו בני
 אדם לדגולים וכל שכן
 להשתנה. מדרון. קום
 שהמים נמשכין וירדוין
 ואינן (נקיין) [נקיין] ולא
 נבלעו במקומן. ובית הכסא
 ארעי. מקום שנודמן לאדם
 בהליכתו (מפנה) [ונפנה]
 שם או השתיין בו מים.
 [אנעיא] להו מהו שיכנס
 אדם בתפילין לבית הכסא
 קבוע להשתין מים וכו'.
 וקימיל דלא יכנס אדם
 בתפילין לבית הכסא קבוע
 אפי' להשתין מים. התרת
 לך כאן קבוע אסתי לך
 כאן בית הכסא ארעי. פ"י,
 דבית הכסא קבוע אסור
 להניחם בראשו, אבל בידו
 שרי וליכא למיחש
 לניצוצות ולשפף. ולהפך
 בבית הכסא ארעי שהמקום
 קשה, שאסור לאוחזן בידו
 משום ניצוצות אלא מניחם
 בכיוס, אבל מותר כשהוא
 בראשו ואין צריך לחלוץ רק
 שיכסה אותם. א"ר יצחק
 הנכנס לסעודה קבוע חולץ
 תפיליו ואחר כך נכנס
 ופליגא דר' הייא דא"ר
 חייא מניחן על שלחנו וכן
 הדור לו. כל היכא דאיכא
 כאי גונא בתלמוד ופליגא
 דפלוני קיייל כחולק, הלכך
 קיייל כר' חייא.